

การประเมินผลการบริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรตามมาตรการการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนในจังหวัดพะเยา¹

วสันต์ กาพย์เกิด², วิรัช วาณิชชานกุล³ และ รศ.ดร. สุจินดา เจียมศรีพงษ์

คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

sujindac@hotmail.com

บทคัดย่อ

การประเมินผลการบริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรตามมาตรการการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนของรัฐบาลต่อเกษตรกรในจังหวัดพะเยา เป็นการศึกษาถึงผลสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการฯ โดยใช้กรณีศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการจริง จำนวน 200 ราย โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ใน 3 ด้าน คือ ด้านระบบการทำงาน กฎเกณฑ์ และการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสัมภาษณ์สถาบันการเงินที่รับช่วงเมื่อมีการประนอมหนี้ได้แล้ว ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) และ ด้านผลลัพธ์ของโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ

ผลการวิจัย ความสำเร็จของการดำเนินงานภายใต้โครงการการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา พบว่า เกษตรกรที่เข้าโครงการของกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมาก ในด้านระบบและกฎเกณฑ์การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรที่ ธกส. จังหวัดพะเยา จัดขึ้นไม่เป็นปัญหาต่อการบริหารจัดการ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของโครงการไม่ได้ขึ้นอยู่กับเกษตรกร แต่อยู่ที่องค์กรต่างๆ ที่รัฐบาลสั่งการให้ลงมือปฏิบัติประสานงานกันไม่ทั่วถึง ไม่เข้าใจขั้นตอนของโครงการอย่างถ่องแท้ อันจากการตัดสินใจไม่เด็ดขาดอยู่ที่จุดเดียว ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง รวมทั้งไม่มีหน่วยงานที่ตั้งที่ชัดเจนด้วย ที่สำคัญที่สุดคือ เงื่อนไขของเวลาในการบริหารจัดการมีระยะเวลาจำกัด แต่งานที่รับผิดชอบเป็นงานใหญ่ มีจำนวนประชากรที่ต้องให้ความช่วยเหลือมาก

คำสำคัญ: การประเมินผลโครงการ หนี้สินนอกระบบ จังหวัดพะเยา

Abstract

This article is to study the key success of the project management evaluation of Government's private debt solving for farmers in Payao Province. The study used 200 samplings of project's farmers including project officials, who took a responsibility for, focusing on 3 functions: process of working system, criteria and solution and working group of financial institutions.

¹ บทความนำเสนอในการประชุมทางวิชาการประจำปี 2548 ที่มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดโดยคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ ระหว่างวันที่ 28-29 กรกฎาคม 2548

² บริษัทอัครโมเนิ่งจำกัด เหมืองแร่ทองคำชาตรี จังหวัดพิจิตร

³ ผู้อำนวยการสำนักงาน ธกส.จังหวัดพิษณุโลก

The results of such project have found that project's farmers have reached high satisfaction of working system and criteria set to prove their debt. The problems have caused by the process of official's working management, official's misunderstanding, lack of authorize of decision making and official responsibility for. Moreover time constraint is really the most important factor of this project.

Keyword: project management evaluation, informal debt, Payao province

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในอดีตปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในประเทศไทยเป็นปัญหาเรื้อรังมานาน และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ตัวเลขหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชาชนสูงถึง 82,485 บาท ในปี 2547 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 ถึงร้อยละ 20.8 (กระทรวงการคลัง, 2547: 18) ทำให้รัฐบาลให้ความสนใจที่จะลดภาระหนี้สินของประชาชนอย่างจริงจัง การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนถือเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพราะปัญหาหนี้สินภาคประชาชนส่งผลกระทบต่อปัญหาความยากจน และปัญหาการพัฒนาทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงประกาศเป็นนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทยภายใน 6 ปี (ปี พ.ศ. 2551)

กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของภาครัฐนั้น รัฐบาลพยายามที่จะกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รัฐบาลต้องมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้แนวนโยบายของภาครัฐ ในด้านการบริหารจัดการนั้น รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศจจ.) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยให้อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานความสมดุลพอดีภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ซึ่ง ศจจ. ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ในการแก้ไขปัญหาความยากจน ด้วยการรับจดทะเบียนผู้ประกอบการสังคมและความยากจน และปัญหาหนี้สินภาคประชาชนเป็นหนึ่งในกรแก้ไขปัญหาทั้งเจ็ดโครงการ (ภาคผนวกที่ 1)

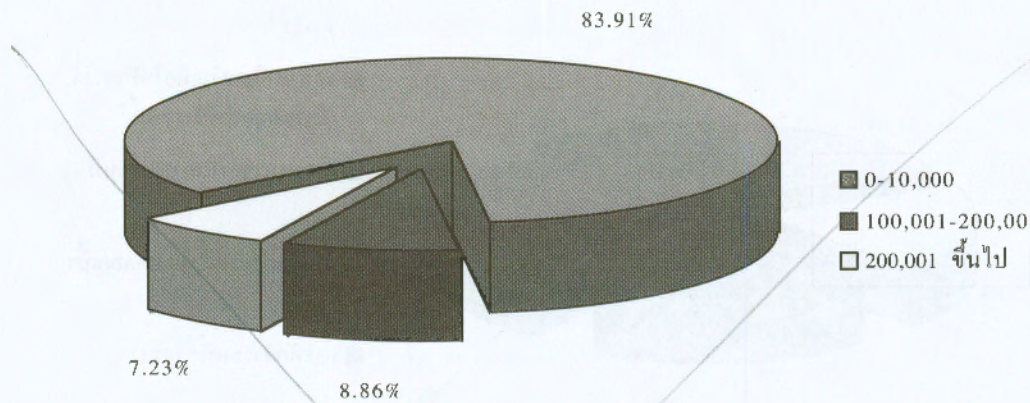
จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ในปี 2547 มูลค่าหนี้สินของประชาชนทั้งประเทศมีมูลค่าสูงถึง 6 แสนล้านบาทเศษ มีลูกหนี้ทั้งหมด ถึง 5 ล้านราย (ดูรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1: แสดงจำนวนลูกหนี้และมูลค่าหนี้ปี พ.ศ. 2547

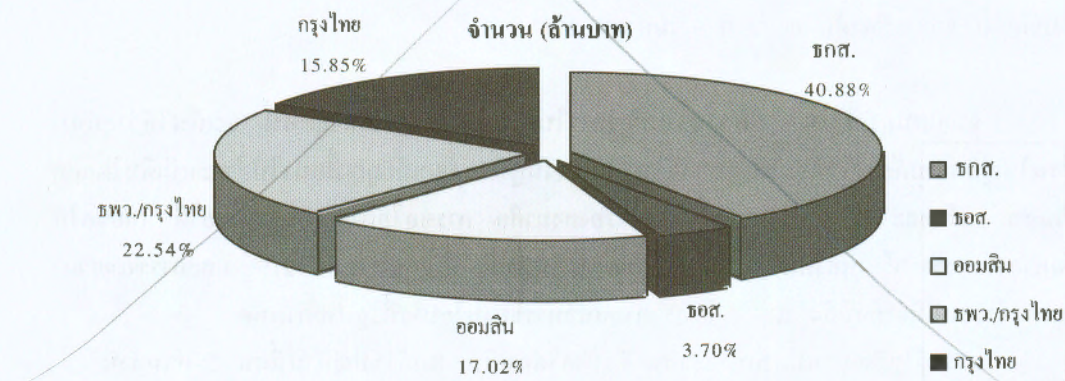
จำนวนลูกหนี้	จำนวน (ราย)	มูลค่า (บาท)
ลูกหนี้ในระบบ	3,290,548	556,240,973,992
ลูกหนี้นอกระบบ	1,765,033	136,750,340,888
รวมลูกหนี้ทั้งหมด	5,055,581	692,991,314,880

แผนภูมิที่ 1: แสดงสรุปแยกตามช่วงมูลค่าหนี้ปี พ.ศ. 2547 (เฉพาะหนี้ในระบบที่ต้องแก้ไข)

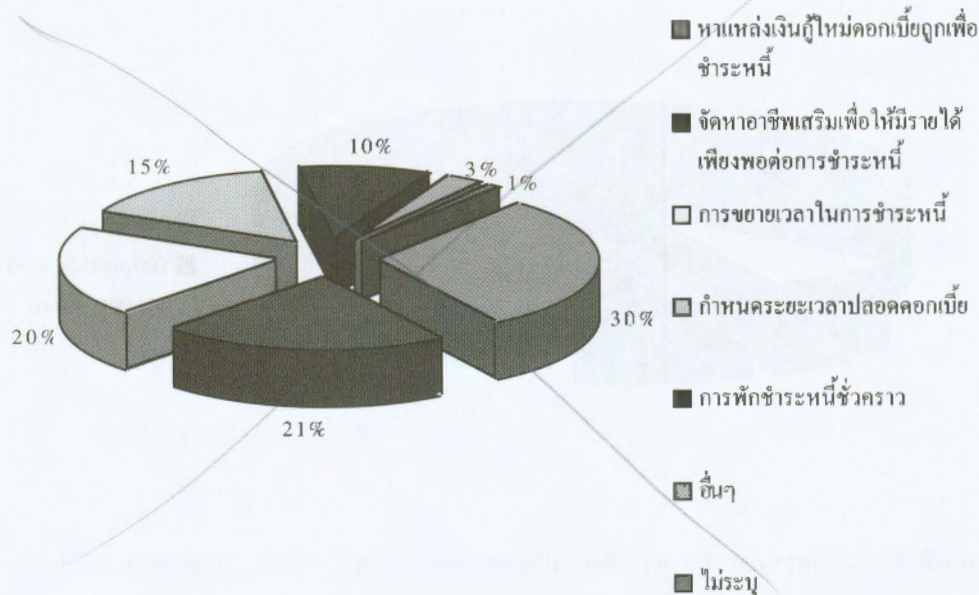
แผนภูมิที่ 2: แสดงสรุปภาระธนาคารที่ต้องรับผิดชอบลูกหนี้ในระบบทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2547

ส่วนใหญ่ในจำนวนนี้เป็นจำนวนลูกหนี้และมูลค่าหนี้ทั้งในและนอกระบบ แยกให้เห็นจำนวนหนี้ในระบบที่ต้องแก้ไข (แผนภูมิที่ 1) จากจำนวนลูกหนี้ในระบบที่ต้องแก้ไขมีจำนวนถึง 1.76 ล้านราย โดยมีมูลค่าหนี้คิดเป็น 137 พันล้านบาท ซึ่งมีจำนวนมากถึง ร้อยละ 93 จากนโยบายของรัฐบาล มูลค่าหนี้ระหว่าง 2 แสนบาท จะได้รับการดำเนินการเร่งรัดเป็นอันดับแรก และสัดส่วนของธนาคารต่างๆ ที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภาระหนี้สิน (แผนภูมิที่ 2) พบว่าร้อยละ 50 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และเป็นกลุ่มที่ธนาคาร ธกส. ผู้รับผิดชอบลูกหนี้ในกลุ่มนี้ไป

แผนภูมิที่ 3: แสดงสรุปความต้องการในการแก้ไขปัญหาของลูกหนี้ทั้งในและนอกระบบ

หมายเหตุ: ข้อมูลเบื้องต้น ณ วันที่ 9 เมษายน 2547

จากแผนภูมิที่ 3 แสดงความต้องการในการแก้ไขปัญหาของลูกหนี้ จะเห็นได้ว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะให้รัฐบาลจัดหาแหล่งเงินกู้ใหม่ดอกเบี้ยถูกเพื่อนำไปชำระหนี้เดิมโดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของลูกหนี้ทั้งหมด รองลงมาคือ การขอโอกาสในการหารายได้ โดยขอให้จัดหาอาชีพเสริมให้ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ เป็นสัดส่วนถึง 21% และการขยายเวลาในการชำระหนี้มีจำนวนถึง 20% ซึ่งตรงตามแนวทางของนโยบายที่รัฐบาลกำหนด

การแก้ไขปัญหาหนี้ภาคประชาชน รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ขึ้น 2 ส่วนดังนี้

1. การแก้ไขปัญหาหนี้สินในระบบ ซึ่งประกอบด้วยหนี้ในสถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร สถาบันการเงินต่างๆ และหนี้ในระบบชุมชน เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร และอื่นๆ

2. การแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ เป็นหนี้ที่ไม่จัดอยู่ในข้อที่ 1 เป็นหนี้ที่อยู่ในส่วนของนายทุนเงินกู้ นายจ้าง เพื่อนบ้าน ญาติ คนรู้จัก และอื่นๆ ประกอบด้วยสาเหตุ การเกิดหนี้ดังนี้

– หนี้ที่เกิดจากเหตุสุดวิสัย เช่น หัวหน้าครอบครัวตาย จะได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจากกองทุนสวัสดิการของชุมชน

– หนี้ที่เกิดจากการไม่มีวินัย เช่น เล่นการพนัน จะต้องไปแก้ไขนิสัยของชุมชน

– หนี้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพ

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษานี้ จะเน้นศึกษาเฉพาะการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของระบบโดยผู้ทำข้อสอบ
ในการประเมินผลและเลือกแบบทดสอบจากระบบก่อนเรียนมาอยู่ในระบบ โดยให้อยู่ในการดูแลของ ผศ.ดร.
ว่ามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทำการศึกษาในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน 2 แห่งตามผล 2
ประการ คือ (1) เนื่องจากจังหวัดพะเยาเป็นเมืองที่มีประชากรจำนวน 12,349 ราย (จาก 1,765,033 รายทั่วประเทศ)
มีมูลค่า 678.13 ล้านบาท จาก 1.3 แสนล้านบาท คิดเป็น 0.49% มีลูกหลานที่เข้าศึกษาในระดับ
ศึกษา 83.23% ที่ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีผลทำให้นักเรียนได้เข้าเรียนของโรงเรียน 2 แห่ง
ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน 2 แห่ง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน 2 แห่ง
เป็นกลุ่มงานด้านงาน ผศ.ดร. จังหวัดพะเยาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของระบบของโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนของโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน
2. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน
3. เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน

และวิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการศึกษาและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้โดยนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลจากแบบสอบถามความ
สมบูรณ์ ความถูกต้องของข้อมูล แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งการ
วิเคราะห์ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เนื้อหาและอุปสรรคของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. การวิเคราะห์เนื้อหาและอุปสรรคของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การวิเคราะห์เนื้อหาและอุปสรรคของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์เนื้อหาและอุปสรรคของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การวิเคราะห์เนื้อหาและอุปสรรคของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ทำการศึกษาในพื้นที่ 9 อำเภอของจังหวัดพะเยา คือ อำเภอเมือง อำเภอแม่ใจ อำเภอคอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอปง อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน กิ่งอำเภอภูซาง และ กิ่งอำเภอภูพานยาว
2. ทำการศึกษาเกษตรกรรายย่อยผู้เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สัณภาคประชาชน โดยผ่านกระบวนการแก้ไขปัญหาย่างบูรณาการจากหน่วยงานทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ที่ทำการศึกษานี้เข้าร่วมโครงการภายในปี พ.ศ. 2547
3. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหานี้สัณภาคประชาชนของเกษตรกร โดยผ่านคณะทำงานที่รัฐบาลตั้งขึ้นในพื้นที่ที่ทำการศึกษา
4. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหานี้สัณภาคประชาชนของเกษตรกร โดยผ่านคณะทำงานที่รัฐบาลตั้งขึ้นในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาลักษณะของการเพิ่มขึ้นของหนี้สินภาคประชาชนและความเสี่ยงที่เกิดจากหนี้สินภาคประชาชน ได้ดังนี้

สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของหนี้สินภาคประชาชน

การก่อหนี้ของประชาชนเกิดจากลักษณะการใช้จ่ายที่เปลี่ยนแปลงไป คือ มีแนวโน้มการใช้จ่ายสูงขึ้น สุทธากา อมรวิวัฒน์ และสุทธิณี สารระชา (2543: 45) อธิบายถึง พฤติกรรมการใช้จ่าย การออม และภาระหนี้ของแต่ละบุคคล (ภาพประกอบที่ 1) ระดับอายุ (X) และรายได้ (Y) จะมากกว่ารายจ่าย (C) ซึ่งทำให้เกิดการออมและระดับหนี้จะเริ่มลดลง เมื่อบุคคลพ้นวัยทำงานรายได้จะลดต่ำกว่ารายจ่ายอีกครั้ง แต่เนื่องจากการออมเงินในช่วงวัยทำงานทำให้ไม่ต้องกู้หนี้ยืมสินเพิ่มเติมระดับหนี้จึงยังคงลดลงต่อไป

การเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้จ่ายของไทยทำให้ช่วงอายุที่คนเริ่มมีรายได้สูงกว่ารายจ่ายนั้นเลื่อนออกไป ทำให้ช่วงเวลาสะสมหนี้สูงขึ้นด้วย หนี้ภาคประชาชนจึงมีขนาดใหญ่ขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นเพื่อสนองตามความต้องการของผู้บริโภค สถาบันการเงินมีบทบาทในการกระตุ้นตามผู้บริโภคต้องการ เช่น นโยบายการแข่งขันปล่อยสินเชื่อรายย่อยของธนาคารพาณิชย์ และนโยบายผ่อนผันข้อบังคับที่ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ในการให้สินเชื่อรายย่อย นอกจากนั้น ภาครัฐบาลเองก็ยังกระตุ้นให้เกิดการบริโภคมากเกินไปโดยการนอกระบบผ่านสถาบันการเงิน ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารประชาชน เป็นต้น ซึ่งสาเหตุดังกล่าวล้วนส่งผลให้ประชาชนถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และมีต้นทุนการกู้ยืมเงินที่ลดลง การที่ธนาคารพาณิชย์แข่งขันปล่อยสินเชื่อรายย่อยในอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้ทั้งการอุปโภคและการลงทุนขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมา เกิดความเสี่ยงต่อระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากหนี้ภาคประชาชนมี 2 ความเสี่ยง ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น จะส่งผลให้ภาระหนี้ภาคประชาชนสูงขึ้นมาก จนทำให้อัตราการผิดนัดชำระหนี้กับธนาคารพาณิชย์ (Default Probability) อยู่ในระดับสูง ประกอบกับปัญหาการขาดทุนและปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์จากการไม่สามารถชำระหนี้ของลูกหนี้ อาจทำให้ตลาดเงินเกิดปัญหาได้ โดยทางอ้อมอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้นจะทำให้การบริโภคและการลงทุนชะลอตัวลง การว่างงานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจนอาจส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมชะลอตัวลงหรืออาจหดตัวลงได้

2. ความเสี่ยงด้านการออม เมื่อครัวเรือนมีภาระหนี้สูงอาจทำให้ขาดสภาพคล่องในการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาความอ่อนแอของครัวเรือน ปัญหา ความอ่อนแอของชุมชน และปัญหาสังคมตามมา เนื่องจากการออมภาคประชาชนเป็นแหล่งเงินโดยตรงของการลงทุนในประเทศ ดังนั้น หากการออมมีแนวโน้มลดลงในขณะที่การลงทุนกำลังขยายตัวสูง แสดงว่ามีการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาแทน ซึ่งทำให้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจถูกกระทบจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและการไหลออกของเงินทุนอย่างเฉียบพลันได้ง่าย

ความจำเป็นที่รัฐต้องเข้ามาจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากหนี้ภาคประชาชนสูงเกินไป ที่เกิดจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำและระยะผ่อนใช้คืนยาวนาน ทำให้รายได้ภาคธุรกิจและระดับของสินค้าสะสม (Weath) สูงขึ้น ทำให้การอุปโภคบริโภคของประชาชนปรับตัวสูงขึ้นตาม มีผลให้การขยายตัวของหนี้สินภาคประชาชนยิ่งสูงขึ้นไปอีก ประกอบกับการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อระบบมากขึ้นและเริ่มหันกลับมาซื้อที่อยู่อาศัยและสินค้าคงทนมากขึ้นตั้งแต่ปี 2546 หลังจากหดตัวลงตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 โดยดูได้จากตัวเลขการขยายตัวของสินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อการเช่าซื้อสินค้าคงทน ตลอดจนโครงการเอื้ออาทรต่างๆ เช่น บ้าน คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และประกันชีวิต ฯลฯ ล้วนเป็นเจตนาดีของรัฐบาลที่จะนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาช่วยเหลือคนยากจนในชนบท แต่ในระยะยาวคงต้องทำการประเมินอย่างจริงจังว่าจะทำให้ประชาชนระดับรากหญ้าเข้มแข็งยั่งยืนจริงหรือไม่ หรือเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มทุนใหญ่ทั้งหลายทางอ้อม และเป็นการเพิ่มหนี้สินให้แก่ประชาชน

การประเมินประสิทธิผลขององค์กร

ภรณ์ มหามนต์ (2529: 17) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรไว้หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการทำงานเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายต่างๆ แต่การศึกษาเรื่องประสิทธิผลขององค์กรนั้นมีไม่เรื่องง่าย เพราะว่าองค์กรมีไม่เป้าหมายฯ เดียว อีกทั้งเป้าหมายบางเป้าหมายอาจเกิดการขัดแย้งขึ้น การมีประสิทธิผล ในการบรรลุถึงเป้าหมายหนึ่งอาจนำไปสู่ความไม่มีประสิทธิผลในอีกเป้าหมายหนึ่งได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีขององค์กรที่มีหลายเป้าหมาย (multi-purpose organization) และจากแนวความคิดและการวิเคราะห์วิจัยตลอดจนการสร้างแบบจำลองสำหรับการประเมินประสิทธิผลขององค์กรที่ผ่านมาทั้งหมดอาจแยกแนวทางในการวัดประสิทธิผลออกได้ 3 แนวทางด้วยกัน คือ การประเมินประสิทธิผลในแง่ของเป้าหมาย การประเมินประสิทธิผลในแง่ของระบบและทรัพยากร และอีกแนวทางก็คือ การประเมินประสิทธิผลโดยใช้เกณฑ์หลายอย่างในการประเมินผลสัมฤทธิ์ขององค์กร

แนวความคิดทำนองเดียวกันนี้ก็ได้ถูกเสนอลักษณะของการสร้างแบบจำลองโดย Gibson และคณะ ซึ่งได้สรุปจากการรวบรวมการศึกษาวิจัยที่ได้ผ่านมามีเครื่องบ่งชี้ว่ามีประสิทธิภาพขององค์กรควรจะประกอบไปด้วยตัวแปรต่อไปนี้คือ

1. ความมีประสิทธิภาพในการผลิต (productivity)
2. ประสิทธิภาพ (efficiency)
3. ความพึงพอใจ (satisfaction)
4. การปรับตัว (adaptive)
5. การพัฒนา (development)

การประเมินประสิทธิภาพโครงการแก้ไขปัญหานี้สันักประชาชนของรัฐบาล จะพิจารณาประเมินผลจากอัตราส่วนของจำนวนการเข้าร่วมจดทะเบียน และจำนวนการเจรจาที่เข้าร่วมโครงการฯ และพิจารณาความพึงพอใจโดยสำรวจ จากการใช้แบบสอบถามประชากรที่เข้าร่วมโครงการ และแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการฯ ถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ

โครงการแก้ไขปัญหานี้สันักประชาชนของรัฐบาล เป็นโครงการประสานงาน 3 ฝ่าย ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้มีการตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) ขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่คือ

1. กำหนดมาตรการ แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้สันักยากจน และบูรณาการ การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว
2. เร่งรัด กำกับ ติดตาม สั่งการให้หน่วยราชการดำเนินการไปตามแนวทางและมาตรการที่กำหนด
3. เร่งรัดให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางภาษีอากร
4. จัดวางระบบข้อมูลนี้สันักยากจน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการแก้ไขปัญหานี้
5. จัดวางมาตรการป้องกันภาวะหนี้ของคณยากจนในระยะสั้นและระยะยาว
6. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ ศตจ. มอบหมาย

การแก้ไขปัญหานี้สันักยากจน มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านจัดทำแผนปฏิบัติการและการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สันักยากจนขึ้น เพื่อดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายการแก้ไขปัญหานี้สันักทั่วถึงและรวดเร็ว โดยคณะทำงานดังกล่าวมีกรอบอำนาจหน้าที่สำคัญดังนี้

จัดทำระบบข้อมูลทะเบียนคณยากจน โดยรวมถึงการนำข้อมูลผู้มาลงทะเบียนผ่านกระทรวงมหาดไทยมาใช้เพื่อแก้ปัญหานี้สันักจำนวนหนึ่งนอกกรอบที่ต้องการแก้ไข คิดเป็น 659.19 ล้านบาท มีลูกหนี้จำนวน 13,005 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.69

กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหานี้สันักในเชิงบูรณาการตามที่คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหานี้สันักคณยากจนกำหนด (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

1. จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหานี้สันัก

2. ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาชน ในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
3. ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเร่งรัดการดำเนินงานแก้ไขหนี้สินในระดับพื้นที่
5. รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจนทราบ

ตารางที่ 2 ลูกหนี้ในระบบ - ในระบบ และจำนวนเงินที่รัฐบาลต้องแก้ปัญหา

จำนวนผู้ที่มี ลงทะเบียน (ราย)	หนี้ในระบบ มูลค่า (บาท) (ราย)	หนี้ในระบบ มูลค่า (บาท) (ราย)	รวมทั้งสิ้น มูลค่า (บาท) (ราย)
102,484	659,193,504.75 (13,005)	10,788,017,791.86 (67,755)	11,447,211,296.61 (74,450)

หมายเหตุ : ลูกหนี้อื่นๆ 6,310 ราย ไม่ได้อยู่ในตารางและไม่ได้นำมาพิจารณา
ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 3 : สรุปตามภาระธนาคารที่ต้องรับผิดชอบลูกหนี้ในระบบ จังหวัดพะเยา

รายละเอียด	ลูกหนี้ (ราย)	%	จำนวน (ล้านบาท)	%	ธนาคาร
1. ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	7,070	57.2	305.61	45.0	รทส.
2. ประกอบอาชีพอื่นที่เป็นลูกหนี้ รทส.	130	5	19.86	7	รทส.
3. ประกอบอาชีพอื่นๆ		1.05		2.93	
3.1) 0-100,000 บาท	4,290		127.48		ออมสิน
3.2) 100,001-500,000 บาท	193	47.7	42.04	18.8	ธพว. ¹
3.3) 500,001 ขึ้นไป	666	4	183.12	0	กรุงไทย ²
		1.56		6.20	
		5.39		27.1	
				0	
รวมทั้งสิ้น	12,349	100	678.12	100	

หมายเหตุ: ¹รับผิดชอบเฉพาะ อ. เมืองพะเยา

²รับผิดชอบอำเภออื่นๆ (ยกเว้น อ. เมืองพะเยา)

ที่มา: ข้อมูลเบื้องต้นของกระทรวงการคลัง ณ วันที่ 9 เม.ย. 2547

ตารางที่ 4: แสดงความก้าวหน้าในการเจรจาประนอมหนี้

เป้าหมาย (ตาม สย.6)		ผลการเจรจาประนอมหนี้					
ราย	มูลหนี้	ยุติ		ไม่ยุติ		รวม	
		ราย	มูลหนี้	ราย	มูลหนี้	ราย	มูลหนี้
13,005	659,193,504.75	3,503	152,589,207.99	566	53,368,618	4,069	205,957,825.99

หมายเหตุ : 1) ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 31.29 2) คณะผู้เจรจาหนี้ 59 คณะ
(ข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2547)

ตารางที่ 5 : แสดงจำนวนของการยุติเรื่องการเจรจาหนี้

โอนไปให้ธนาคารรับผิดชอบ จำนวน: บาท (ราย)	ยุติไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ จำนวน: บาท (ราย)	ยุติเพราะเรื่องอื่น จำนวน: บาท (ราย)
27,373,153 (378)	92,895,878 (2082)	26,373 (771)

ปัญหาและอุปสรรคในการเจรจาประนอมหนี้

จากการแก้ไขปัญหาหนี้้นอกระบบดังกล่าว ได้มีปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานเจรจาประนอมหนี้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สิน สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เช่น ที่อยู่ของเจ้าหนี้ขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์ติดต่อไม่ได้
2. ลูกหนี้/เจ้าหนี้ บางรายไม่อยู่ในพื้นที่และไม่มาตามนัด
3. ไม่มีสัญญาเงินกู้ตามกฎหมาย
4. ลูกหนี้ที่มาลงทะเบียน สำคัญคิดว่ารัฐบาลจะช่วยปลดหนี้ให้
5. มูลหนี้ระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ไม่ตรงตามที่มาแจ้งลงทะเบียนไว้ (มากกว่าเดิม)
6. เจ้าหนี้มีการข่มขู่ลูกหนี้ ในกรณีจะไม่ให้ความช่วยเหลือในครั้งต่อไป

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้คือ

ด้านที่ 1: ด้านระบบและกฎเกณฑ์การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล

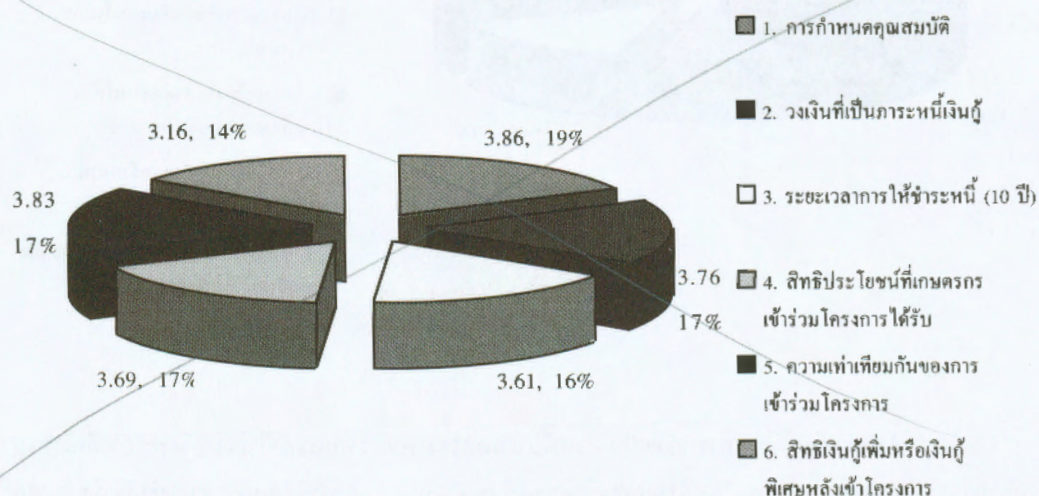
ด้านที่ 2: ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานของ ธกส.

ด้านที่ 3: ด้านผลลัพธ์ของโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ

จากแผนภูมิแสดงความพึงพอใจแต่ละด้าน เห็นว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สัณนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา โดยผ่านระบบงานของ ธกส. จังหวัดพะเยามีความพึงพอใจมากถึงพึงพอใจมากที่สุดทุกๆ ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านระบบและกฎเกณฑ์การแก้ไขปัญหานี้สัณนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยาที่เข้าร่วมโครงการ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ที่มีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 19 คือ เรื่องการกำหนดคุณสมบัติ ร้อยละ 17 เท่ากัน 3 ด้าน คือ ความเท่าเทียมกันของการเข้าร่วมโครงการ วงเงินที่เป็นภาระหนี้เงินกู้ และสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้รับ และมีความพึงพอใจมากคิดเป็นร้อยละ 16 คือ ระยะเวลาการให้ชำระหนี้ และคิดเป็นร้อยละ 14 ในเรื่องสิทธิเงินกู้เพิ่มหรือเงินกู้พิเศษ โดยสรุปพบว่าความพึงพอใจด้านระบบและกฎเกณฑ์การแก้ไขปัญหานี้สัณนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามโครงการของ ธกส. จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก

แผนภูมิที่ 1 ด้านระบบและกฎเกณฑ์การแก้ไขปัญหา

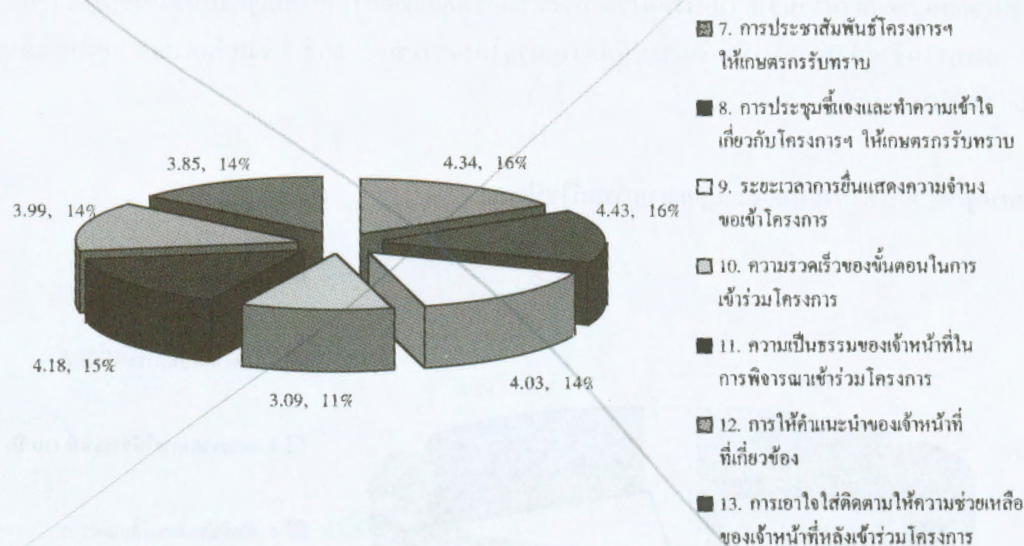

2. ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานของ ธกส. การแก้ไขปัญหานี้สัณนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยาที่เข้าร่วมโครงการ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 16 เท่ากันถึง 2 หัวข้อ คือ ในเรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เกษตรกรรับทราบ และการประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ให้เกษตรกรรับทราบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหานี้สัณนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยาที่ ธกส. จังหวัดพะเยาปฏิบัติสอดคล้องกันดีมาก และความพึงพอใจของเกษตรกรในเกณฑ์ที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15 คือ ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาเข้าร่วมโครงการ และคิดเป็นร้อยละ 14 เท่ากัน 3 ข้อ ในเรื่องระยะเวลาการยื่นแสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนการให้

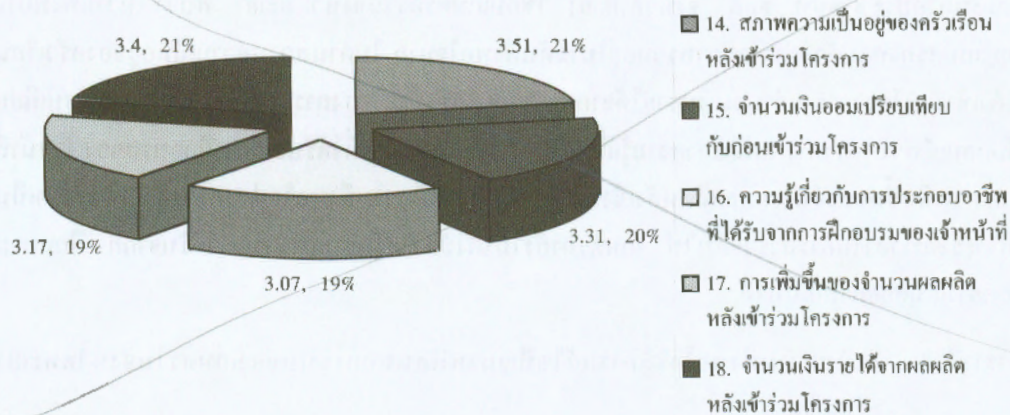
คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการเอาใจใส่ติดตามให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่หลังเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรที่มีความพึงพอใจมากที่สุด และสุดท้ายร้อยละ 11 ในเรื่องความรวดเร็วของขั้นตอนในการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามโครงการของ ธกส. จังหวัดพะเยา

แผนภูมิที่ 2 ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานของ ธกส.

3. ด้านผลลัพธ์โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา ที่เข้าร่วมโครงการ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 21 เท่ากันถึง 2 ข้อในเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของครัวเรือนหลังเข้าร่วมโครงการ และจำนวนเงินรายได้จากผลผลิตหลังเข้าร่วมโครงการ และมีความพึงพอใจมากเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 20 ในด้านจำนวนเงินออมเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งเกษตรกรมีความพึงพอใจมากคิดเป็นร้อยละ 19 เท่ากันถึง 2 ข้อ คือ ด้านการเพิ่มขึ้นของจำนวนผลผลิตหลังเข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งเรื่องความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ได้รับจากการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของ ธกส. จังหวัดพะเยา

แผนภูมิที่ 8: ด้านผลลัพธ์ของโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบ

ผลการวิจัย การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานภายใต้โครงการการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา พบว่า เกษตรกรที่เข้าโครงการของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษาด้านต่างๆ ทั้ง 3 ด้าน (18 ข้อ) นั้น เกษตรกรมีความพึงพอใจมากอยู่ในค่าเฉลี่ย 3.16 ขึ้นไปทุกข้อ จึงนับได้ว่าด้านระบบกฎเกณฑ์ของ ธกส. จังหวัดพะเยา ใช้ในโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบประชาชนที่ใช้กับเกษตรกรในจังหวัดพะเยา มีประสิทธิภาพโดยวัดจากความพึงพอใจ

ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา จากการศึกษาวิจัย พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ ในระดับ “พึงพอใจมาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านระบบและกฎเกณฑ์การแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบ ที่ ธกส. จังหวัดพะเยา เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบประชาชนที่ใช้กับเกษตรกรนั้น เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการในระดับพึงพอใจมาก ทั้งนี้เนื่องเป็นเพราะระยะเวลาการให้ชำระหนี้ยาวนานถึง 10 ปี รวมทั้งความเท่าเทียมกันของการเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบ ประกอบกับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับนั้น เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่เท่าเทียมกัน มีผลให้การดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น รวมทั้งไม่ต้องเร่งส่งคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย

ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานของ ธกส. จังหวัดพะเยา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุดทุกข้อ โดยเฉพาะเรื่องการประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ให้เกษตรกรได้รับทราบ เรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เกษตรกรรับทราบ ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาเข้าร่วมโครงการฯ และอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ของ ธกส. จังหวัดพะเยา มีความรู้ความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของโครงการฯ รวมทั้งสามารถให้บริการอย่างทั่วถึง

ด้านผลลัพธ์ของโครงการแก้ไขปัญหานี้่นอกระบบ ของเกษตรกรตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้่นสภาพประชาชนที่ ธกส. จังหวัดพะเยา ใช้กับเกษตรกรในจังหวัดพะเยา พบว่า ความพึงพอใจของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ในด้านสภาพความเป็นอยู่ของครัวเรือนหลังเข้าร่วมโครงการ จำนวนเงินรายได้จากผลผลิตหลังเข้าร่วมโครงการ จำนวนเงินออมเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ แต่มีเรื่องความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ได้รับจากการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ และการเพิ่มขึ้นของจำนวนผลผลิตหลังเข้าร่วมโครงการ ที่มีความพึงพอใจปานกลางสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาในการสำรวจสั้นไป เกษตรกรยังไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาอย่างเต็มศักยภาพก็เป็นได้

ตารางที่ 8: ระดับความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหานี้่นนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา (ค่าเฉลี่ย)

หน่วย: กน	
รายการ	ความพึงพอใจ (คะแนนเฉลี่ย)
ด้านระบบและกฎเกณฑ์การแก้ไขปัญหานี้่น	
1. การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้่น	3.86
2. วงเงินที่เป็นภาระหนี้เงินกู้ของผู้เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้่น	3.76
3. ระยะเวลาการให้ชำระหนี้ (10 ปี)	3.61
4. สิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรร่วมโครงการได้รับ	3.61
5. ความเท่าเทียมกันของการเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้่น	3.83
6. สิทธิเงินกู้เพิ่มหรือเงินกู้พิเศษหลังเข้าโครงการ	3.16
ด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานของ ธกส.	
7. การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เกษตรกรรับทราบ	4.34
8. การประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ให้เกษตรกรรับทราบ	4.43
9. ระยะเวลาการยื่นแสดงความจำนขอเข้าโครงการ	4.03
10. ความรวดเร็วของขั้นตอนในการเข้าร่วมโครงการ	3.09
11. ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาเข้าร่วมโครงการ	4.18
12. การให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	3.99
ด้านผลลัพธ์ของโครงการแก้ไขปัญหานี้่นอกระบบ	
14. สภาพความเป็นอยู่ของครัวเรือนหลังเข้าร่วมโครงการ	3.51
15. จำนวนเงินออมเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ	3.31
16. ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ได้รับจากการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่	3.07
17. การเพิ่มขึ้นของจำนวนผลผลิตหลังเข้าร่วมโครงการ	3.17
18. จำนวนเงินรายได้จากผลผลิตหลังเข้าร่วมโครงการ	3.40

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา จากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่ารัฐบาลควรขยายเวลาเพิ่มขึ้นอีก ช่วงเวลาที่รัฐบาลกำหนดนั้นสั้นไป และยังมีปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ อีก เช่น เรื่องความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ได้รับจากการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ เพราะจำนวนเจ้าหน้าที่น้อยเกินไป ไม่สอดคล้องกับจำนวนของเกษตรกร อีกทั้งขณะทำงานยังขาดความรู้ความเข้าใจขั้นตอนและวัตถุประสงค์การปฏิบัติงาน ประกอบกับคณะทำงานที่ได้รับมอบหมายยังจัดสรรเวลาไม่ลงตัวที่จะทำงานร่วมกัน อีกทั้งขั้นตอนการเจรจาประนอมหนี้ระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหน้าที่บางรายยังพบอิทธิพลภายในท้องถิ่นบ้าง เมื่อมีการประชุมเจ้าหน้าที่ไม่มาประชุมหรือมาประชุมแต่ไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล (หลักฐานการเป็นหนี้) เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ ในระดับพึงพอใจมาก ในทำนองเดียวกันจากผลสำรวจความคิดเห็นจากการเจรจาประนอมหนี้ ในพื้นที่ทั้งเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการเจรจาหนี้เรียบร้อยด้วยความพอใจทั้งสองฝ่าย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยาคิดเป็น ร้อยละ 100 เห็นว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ ช่วยลดภาระหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรได้ และยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรจัดโครงการประเภทนี้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นหนี้จำนวนสูงกว่าที่กำหนดในปีนี้ เช่น หนี้ที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น

ในส่วนของการออมเงินไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนการผลิตและการใช้จ่ายบริโภคในครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้รวมและค่าใช้จ่ายรวมน้อย มีรายได้สุทธิมากแต่ยังมีเงินออมน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นโครงการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบของเกษตรกรจังหวัดพะเยา การออมเงินของเกษตรกรในช่วงแรกที่เข้าร่วมโครงการฯ จึงมาจากส่วนหนึ่งของรายได้หลักก่อนเข้าร่วมโครงการ ดังนั้นจึงมีเกษตรกรบางส่วนไม่สามารถออมเงินฝากได้ เพราะรายได้หลักก่อนเข้าร่วมโครงการมีไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเน้นการส่งเสริมการแก้ไขพฤติกรรมกรรมการบริโภคของเกษตรกร ที่มีรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การพนัน (หวยบนดิน) ที่ส่งผลให้เงินออมลดลง
2. ส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มรายได้ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ด้วยการประยุกต์วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นของคนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การทำปุ๋ยหมักโดยใช้เศษวัสดุในไร่นา การใช้สารสกัดจากสะเดามาทำเป็นยาฆ่าแมลง เป็นต้น

3. ส่งเสริมให้เกษตรกรหารายได้เสริม ด้วยการรวมกลุ่มกัน ประสานงานโดยใช้ผู้นำท้องถิ่น เป็นที่พึ่งหลัก ได้แก่ นายกอบค. อบต. เป็นต้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาในขั้นต้น ประสานงาน กับจังหวัด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกร
4. ส่งเสริมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ควรใช้เวลาว่างที่มีอยู่ในการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่ม รายได้ของครอบครัวให้มากยิ่งขึ้น และเพื่อเพิ่มปริมาณเงินออมในครัวเรือน

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชน ควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานด้านการ ประชาสัมพันธ์และการประสานงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบโครงการฯ ให้ดีขึ้น ด้านการ ประชุมซักซ้อมทำความเข้าใจเบื้องต้น โดยให้ประธาน สดจ. ลงมาคลุกคลีกับโครงการให้มากขึ้น รวม ทั้งให้ธนาคารพาณิชย์ให้ความร่วมมือในโครงการให้มากกว่านี้ ประกอบกับการอบรมเพื่อสร้างอาชีพ หลักหรืออาชีพเสริมให้แก่กลุ่มเกษตรกรของแต่ละพื้นที่นั้น ควรพิจารณาถึงศักยภาพและความต้องการ ที่แท้จริงของกลุ่มเกษตรกร เพื่อประโยชน์สูงสุดที่รัฐต้องจ่ายกับสิ่งที่กลุ่มเกษตรกรจะได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2547). **มาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนตามนโยบายของรัฐบาล**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.
- กระทรวงมหาดไทย. (2547). **แนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กลุ่มการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค. (2547). **รายงานภาวะเศรษฐกิจและการเงิน**. กรุงเทพฯ: สำนัก นโยบายเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- กลุ่มงานแผนงานและข้อมูล. (2547). **สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จังหวัด พะเยา**. พะเยา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพะเยา. www.thai.net/cdphayo.
- คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจน. (2547). **คู่มือเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน.
- คมสันต์ คาเป็นสุข. (2547). **การแก้ไขปัญหาความยากจนจากการใช้งบประมาณช่วยเหลือเกษตรกร**. กรุงเทพฯ: ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ.
- ชูชีพ พิพัฒน์ศิลป์. (2540). **เศรษฐศาสตร์การวิเคราะห์โครงการ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2546). **บันทึกข้อความที่ 1560/บ 37838 เรื่องการ แก้ไขปัญหาสังคมและความยากจน ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2546**. น.ป.ท.
- ธำรง ภู่งศ์พัฒนา, อนุวัฒน์ วิริยะปราโมทย์ และมานิดา ชัยเจริญลักษณ์. (2546). **การศึกษาความ สามารถและอุปสรรคในการพักชำระหนี้คั้นเมื่อสิ้นสุดโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของ เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. กรณีศึกษาเกษตรกรลูกค้าธ.ก.ส. สาขาบางระกำ. วิทยานิพนธ์. บธ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร.**

- บงอร สวัสดิสุข และศักดิ์ชัย วิชัยศรี. (2542). การศึกษาผลการดำเนินงานภายใต้โครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา. การค้นคว้าแบบอิสระ บธ.ม. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประสิทธิ์ ดงยงศิริ. (2524). การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ผ่องพรรณ จันทร์โอชา. (2544). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร: กรณีศึกษาธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ค.ม., : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ฝ่ายพัฒนาคุณภาพหนี้. (2547). บันทึกข้อความที่ 2140/11775 เรื่องความคืบหน้าของโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน ลงวันที่ 22 เมษายน 2547. น.ป.ท.
- ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์. (2529). การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2546). คู่มือการจัดทำสารนิพนธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เมธี ครองแก้ว. (2547). เอื้ออาทร สร้างหนี้หรือสร้างความเข้มแข็ง เอกสารประกอบการบรรยาย การสัมมนาเชิงวิชาการทางเศรษฐศาสตร์. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุวดี พุตระกูล. (2539). การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธกส. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชณี มุขแจ้ง. (ม.ป.ป.). การประเมินผลโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: ม.ป.ท.
- เลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2547). เลขที่ กก 0201.1/ว.142 เรื่องการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหานี้สินนอกระบบ ลงวันที่ 31 มีนาคม 2547.
- วรพล วรพงศกร. (2543). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- สรณีย์ อารยะรังสฤษฎ์. (2544). โครงการวิจัยผลกระทบของผลการดำเนินการของศูนย์พัฒนาต่อสมาชิกภาพของเกษตรกรโครงการหลวง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการหลวง.
- ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์. (2539). โครงการประเมินผลโครงการปรับโครงสร้างและรายการการผลิตการเกษตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศคจ.). (2547). คู่มือเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดพะเยา. (2547). การแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ. พะเยา: ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัดพะเยา

- สมพูนทรัพย์ กล้าวิกรณ์. (2547). **ระเบียบหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์อำนวยการส่วนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน.
- สำนักงานบริหารหนี้สินภาคประชาชน. (2547). **การดำเนินงานตามนโยบายแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน**. กรุงเทพฯ: ศตจ. (ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อชนะความยากจนแห่งชาติ)
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2540). **รายงานการประเมินโครงการพัฒนาการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2548). **ข้อสมมุติอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (CGE)**. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.
- สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2547). **ระเบียบและคู่มือในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน**. กรุงเทพฯ : สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- เสาวลักษณ์ ธรรมทีปกุล. (2539). **พฤติกรรมกรออมของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ธกส. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวกที่ 1

งานผลการเจรจาสำเร็จ และยุติเรื่องการแก้ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน จ. พะเยา
(ตามแบบ น.2 ผลการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ในระบบ)

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	จำนวน ลูกหนี้	ผลการเจรจายุติหนี้ไปให้ธนาคาร						ยุติเรื่องเพราะลูกหนี้ไม่ ประสงค์ดำเนินการต่อ		ยุติเรื่องเพราะเหตุ อื่น	
		มูลค่าหนี้คงเหลือ			ธนาคารที่รับผิดชอบลูกหนี้			จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่า หนี้ (บาท)	จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่า หนี้ (บาท)
		เงินต้น คงเหลือ (บาท)	ดอกเบี้ย ลดลง คงเหลือ (บาท)	รวม (บาท)	ธนาคาร	จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่า หนี้ (บาท)				
เมืองพะเยา	172	14,684	1,684	16,368	ธกส. กรุงเทพฯ	81	6,638				
จุน	13	665	34	700	ธกส.	2	570	606	37,067	0	0
					ธพว.	27	5,382				
					ธกส.	9	449				
					ออมสิน	4	251	136	6,403	118	6,568
เชียงคำ	12	6,340	318	6,658	ธกส. ออมสิน กรุงเทพฯ	79	3,863				
เชียงม่วน	37	1,506	130	1,636	ออมสิน	37	1,438	244	11,927	229	7,404
					กรุงเทพฯ	10	1,357				
					ธกส.	24					
ดอกคำใต้	0	0	0	0	ออมสิน	8	0	38	964	215	5,430
ปาง	0	0	0	0	กรุงเทพฯ	5					
แม่ใจ	4	123	60	183	ธกส.	3	153				
					ออมสิน	1	30	17,935	139	4,461	
					-	0	0				
คูช้าง	0	0	0	0	ออมสิน	5	281				
ภูพานขาว	26	1,609	217	1,826	ธกส.	21	1,546	3	30	0	0
					-	0	0				
รวม	378	24,928	2,444	27,373	-	378	27,373	2,082	92,895	771	26,373

ที่มา: จากการสำรวจข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2547

ภาคผนวกที่ 2

รายละเอียดของโครงการ

1. กรอบในการปฏิบัติในการเจรจาใกล้เคียงหนี้ของ สตจ. อำเภอ

- 1) การเจรจาให้ใช้ภูมิลำเนาลูกหนี้เป็นหลัก
- 2) ให้จำแนกลูกหนี้ เป็นรายเจ้าหนี้
- 3) ในกรณีที่เจ้าหนี้มีลูกหนี้หลายราย ให้เชิญลูกหนี้มาเจรจาในคราวเดียวกัน
- 4) ในกรณีที่เจ้าหนี้มีภูมิลำเนาอยู่นอกท้องที่ลูกหนี้ ให้เชิญเจ้าหนี้มาเจรจาในท้องที่ของลูกหนี้

2. หลักเกณฑ์การเจรจาประนอมหนี้ของ สตจ. อำเภอ กับเจ้าหนี้ในระบบ

กระบวนการเจรจาต่อรองหนี้กับเจ้าหนี้ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

1. กรณีลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้

สตจ. อำเภอ พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ประกอบกับหลักทรัพย์สินค้ำประกัน เพื่อให้สถาบันการเงินรับเข้าเป็นลูกหนี้ในระบบตามความสมัครใจ

2. กรณีลูกหนี้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้

สตจ. อำเภอส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปปรับปรุงและฟื้นฟูให้ลูกหนี้มีรายได้เกิดขึ้น และถ้าหน่วยงานนั้นๆ ได้จัดมาตรการช่วยเหลือแล้วมั่นใจว่าจะทำให้ลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้เท่าไรก็ให้ สตจ. อำเภอ เจรจาคัดรองลงให้เหลือยอดหนี้ที่จะรับซื้อเพียงเท่านั้นเพื่อให้ธนาคารรับเข้าเป็นลูกหนี้ในระบบตามความสมัครใจ

3. บทบาทของธนาคารในการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ

เมื่อ สตจ. ได้ลูกหนี้ในส่วนของหนี้จากการประกอบอาชีพแล้วจะแบ่งลูกหนี้ให้สถาบันการเงินซึ่งประกอบด้วย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ธนาคารออมสิน (ธ. ออมสิน) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (ธ.กรุงไทย) รับลูกหนี้ไปดำเนินการต่อไป โดยมีเกณฑ์การแบ่งลูกหนี้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ สำหรับธนาคารต่างๆ ดังนี้

1) ลูกหนี้ภาคเกษตร

ในกรณีของหนี้ภาคเกษตรทั้งหมด ไม่ว่าจะมียอดหลักประกันหรือไม่มีหลักประกัน ธกส. จะเป็นผู้รับลูกหนี้เหล่านี้ทั้งหมดเพื่อไปดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ต่อไป

2) ลูกหนี้ที่อยู่อาศัย

สามารถแบ่งหนี้ที่อยู่อาศัยได้เป็น 2 กรณี คือ

(1) หนี้ที่อยู่อาศัยไม่เกิน 500,000 บาท ที่มีหลักประกัน ธอส. จะเป็น ผู้รับไปดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ต่อไป

(2) หนี้ที่อยู่อาศัยที่ไม่มีหลักประกัน กรณีไม่มีหลักประกันตามข้อมูลลงทะเบียน ดำเนินการดังนี้

(2.1) หากการเจรจาพบเป็นหนี้ในระบบด้วยและมีการผูกพันหลักประกันไว้กับธนาคารหนึ่งธนาคารใด ให้ธนาคารเจ้าของทรัพย์สินรับไปพิจารณา

(2.2) หากไม่มีหลักประกันใดๆ ให้สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (สปท.) และคณะกรรมการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำรับไปพิจารณาพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้แล้วจึงนำส่ง ร.ออมสิน และ ร.กรุงไทย โดยหากเป็นหนี้รายย่อยมูลหนี้ไม่เกิน 100,000 บาท จะส่งให้ ร.ออมสิน แต่หากเป็นหนี้ที่เกิน 100,000 บาท จะส่งให้ ร.กรุงไทย

เกณฑ์ในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหานี้สันนิษฐานจากประชาชนของ รกส.

1) คุณสมบัติของผู้กู้

1.1 เป็นผู้ที่ยื่นทะเบียนคนจน และได้รับการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้โดย ศตจ. แล้วเป็นเกษตรกร

1.2 มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509

1.3 มีความชำนาญหรือได้รับการอบรมด้านการเกษตรและมีู่ทางที่จะสามารถชำระหนี้ได้

1.4 มีความสมัครใจและตั้งใจในการแก้ไขหนี้และฟื้นฟูการผลิต

2) วัตถุประสงค์การขอู้

เพื่อชำระหนี้สินนอกระบบตามความหมายของ ศตจ.

3) ลักษณะเจ้าหนี้

เป็นเจ้าหนี้ที่ผ่านการพิจารณาการเจรจาหนี้ตามกระบวนการของ ศตจ. แล้ว

4) มูลเหตุแห่งหนี้

1) เป็นหนี้ที่เกิดจากเหตุสุดวิสัยและจำเป็น

2) เป็นหนี้ที่เป็นภาระหนัก

3) ผ่านการกลั่นกรองจาก ศตจ. แล้ว

5) เอกสารประกอบการกู้

หลักฐานประกอบการเป็นหนี้ เช่น สัญญาจ้างong สัญญาขายฝาก สัญญากู้ยืม เป็นต้น
สำเนาบัตรประชาชน, สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนสมรส สำเนาหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน สำเนา
คำพิพากษาของศาล (ถ้ามี)

6) วงเงินให้กู้

พิจารณาหลักฐานการเป็นหนี้จริง ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของ ศตจ. แล้ว และความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้

7) ระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้

ให้ชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นไม่เกิน 10 ปี

8) หลักประกันในการกู้เงิน

1. มือสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จดทะเบียนกับเจ้าหนี้อื่นมาจดทะเบียนประกัน อสังหาริมทรัพย์นั้น ต้องมีราคาตลาดตามที่ผู้จัดการประเมินไม่น้อยกว่า 2 เท่าของจำนวนเงินกู้ และอาจพิจารณาผ่อนผันโดย มือสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาประเมิน และวงเงินจำนวนน้อยกว่า 2 เท่าของจำนวนเงินกู้ แต่ต้องไม่น้อย กว่าจำนวนเงินกู้ และต้องจัดหาบุคคลค้ำประกันอีก 1 คน และในกรณีอสังหาริมทรัพย์มีราคาประเมิน น้อยกว่าจำนวนเงินกู้ จะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเงินกู้และต้องจัดหาบุคคลค้ำประกัน ไม่น้อยกว่า 2 คน เป็นผู้ค้ำประกันร่วม

2. หลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในธนาคารนี้ โดยจำนวนเงินกู้ต้องไม่เกินร้อยละ 80 แห่งค่าของหลักทรัพย์หรือเงินฝากที่ประกัน

กรณีการใช้เงินฝากในธนาคารประกันหนี้ให้ใช้เฉพาะการให้กู้เงินที่มีกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ เงินกู้เสร็จสิ้นไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันกู้ ทั้งนี้ การถอนเงินฝากที่ใช้ค้ำประกันจะกระทำได้เมื่อมีการชำระ หนี้เงินกู้ที่ใช้เงินฝากเป็นประกันเสร็จสิ้นแล้ว การขอกู้โดยใช้หลักประกันบุคคลค้ำประกัน อย่างน้อย 2 คน โดยจำนวนเงินที่กู้ที่ใช้บุคคลค้ำประกันต้องไม่เกิน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) โดยให้พิจารณาการใช้หลักประกันเรียงตามลำดับ

9) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ดอกเบี้ยเงินกู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศของ ธกส.

ตารางประกอบ

ข้อมูลหนี้สินภาคประชาชน ศดจ.จ.พะเยา

สรุปลูกหนี้ในระบบ - ในระบบ และจำนวนเงินที่ต้องแก้ปัญหา
จำนวนลูกหนี้

จำนวนผู้ที่มา ลงทะเบียน (ราย)	หนี้ในระบบ (ราย)	หนี้ในระบบ (ราย)	รวมทั้งสิ้น (ราย)
102,484	13,005	67,755	74,450

คิดเป็นร้อยละ 72.64 ของผู้มาลงทะเบียน

มูลค่าหนี้

หนี้ในระบบ (บาท)	หนี้ในระบบ (บาท)	รวมทั้งสิ้น (บาท)
659,193,504.75	10,788,017,791.86	11,447,211,296.61

ตาม สย.6 ของอำเภอ

จำนวนหนี้นอกระบบที่ต้องการแก้ไข

จำนวนผู้ลงทะเบียน (ราย)	หนี้นอกระบบ (ราย)	มูลหนี้ (บาท)
102,484	13,005	659,193,504.75

คิดเป็นร้อยละ 12.69

สรุปตามภาระธนาคารที่ต้องรับผิดชอบลูกหนี้นอกระบบ จังหวัดพะเยา

รายละเอียด	ลูกหนี้ (ราย)	%	จำนวน (ล้านบาท)	%	ธนาคาร
1. ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	7,070	57.25	305.61	45.07	ธกส.
2. ประกอบอาชีพอื่นที่เป็นลูกหนี้ ธอส.	130	1.05	19.86	2.93	ธอส.
3. ประกอบอาชีพอื่นๆ					
3.1) 0 - 100,000 บาท	4,290	47.74	127.48	18.80	ออมสิน
3.2) 100,001 - 500,000 บาท	193	1.56	42.04	6.20	ธพว.
3.3) 500,001 ขึ้นไป	666	6.39	183.12	27.10	กรุงไทย
รวมทั้งสิ้น	12,349	100	678.12	100	

หมายเหตุ

- ธพว. รับผิดชอบเฉพาะอำเภอเมืองพะเยา
- ธ.กรุงไทย รับผิดชอบอำเภออื่นๆ (ยกเว้น อำเภอเมืองพะเยา รับผิดชอบ 500,000 บาท ขึ้นไป)

(ข้อมูลเบื้องต้นของกระทรวงการคลัง ณ วันที่ 9 เม.ย. 2547 จำนวน 12,349 ราย เงิน 678,128,738.78 บาท)

ความก้าวหน้าในการเจรจาประนอมหนี้

เป้าหมาย (ตาม สย.6)		ผลการเจรจาประนอมหนี้					
ราย	มูลหนี้ ราย	ยุติ		ไม่ยุติ		รวม	
		มูลหนี้	ราย	มูลหนี้	ราย		
13,005	659,193,504.75	3,503	152,589,207.99	566	53,368,618	4,069	205,957,825.99

หมายเหตุ

1. ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 31.29
2. คณะผู้เจรจาหนี้ 59 คณะ
(ข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2547)

ยุติเรื่อง

โอนไปให้ธนาคารรับผิดชอบ		ยุติไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ		ยุติเพราะเรื่องอื่น	
ราย	จำนวน (บาท)	ราย	จำนวน (บาท)	ราย	จำนวน (บาท)
378	27,373,153	2,082	92,895,878	771	26,373

ธนาคารรับโอนลูกหนี้ไปดำเนินการ

ธกส.		ธ. ออมสิน		ธ. กรุงไทย		ธอส.		ธพว.	
ราย	จำนวน (บาท)	ราย	จำนวน (บาท)	ราย	จำนวน (บาท)	ราย	จำนวน (บาท)	ราย	จำนวน (บาท)
217	13,555,545	116	5,425,917	16	2,439,534	2	570,000	27	5,382,157

รายงานผลการเจรจาสำเร็จ และยุติเรื่องการแก้ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน จ. พะเยา (ตามแบบ น.2 ผลการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้แบบ)

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	ผลการเจรจาหนี้ไปให้ธนาคาร					ยุติเรื่องเพราะลูกหนี้ ประสงค์ดำเนินการต่อ		ยุติเรื่องเพราะเหตุอื่น	
		มูลค่าหนี้คงเหลือ			รวม	ธนาคาร	ธนาคารที่รับผิดชอบลูกหนี้		จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่าหนี้ (บาท)
		เงินต้น คงเหลือ (บาท)	ดอกเบี้ยคงเหลือ (บาท)	รวม			จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่าหนี้ (บาท)		
เมืองพะเยา	172	14,684	1,684	16,368	ธกส.		81	6,638		
					ออมสิน		61	3,127		
					กรุงไทย		1	650	606	37,067
					ธอส.		2	570		
					ธพว.		27	6,382		0
จุน	13	665	34	700	ธกส.		9	449		
					ออมสิน		4	251	136	6,403
เวียงคำ	12	6,340	318	6,658	ธกส.		79	3,863		
					ออมสิน		37	1,438	244	11,927
					กรุงไทย		10	1,357		
เชียงม่วน	37	1,606	130	1,636	ธกส.		24	0	38	964
					ออมสิน		ค		215	
					กรุงไทย		5			6,430

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	ผลการเจรจาขุดหนี้ไปให้ธนาคาร						ยุติเรื่องเพราะลูกหนี้		ยุติเรื่องเพราะเหตุอื่น	
		มูลค่าหนี้คงเหลือ			ธนาคารที่รับผิดชอบลูกหนี้			ประสงค์ดำเนินการต่อ		จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่าหนี้ (บาท)
		เงินต้น คงเหลือ (บาท)	ดอกเบี้ยลดลง คงเหลือ (บาท)	รวม (บาท)	ธนาคาร	จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่าหนี้ (บาท)	จำนวน ลูกหนี้ (ราย)	มูลค่าหนี้ (บาท)		
ดอกคำใต้	0	0	0	0	-	0	0	467	13,142	0	0
ปง	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0
แม่ใจ	4	123	60	183	ธกส.	3	153	508	17,935	139	4,461
					ออมสิน	1	30				
ภูซาง	0	0	0		-	0	0	3	30	0	0
ภูพานขาว	26	1,609	217	1,826	ออมสิน	5	281	80	5,425	70	2,510
					ธกส.	21	1,646				
รวม	378	24,928	2,444	27,373	-	378	27,373	2,082	92,895	771	26,373

หน่วยเงิน 1,000 บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 23 มิถุนายน 2547)

อัตราการจัดซื้อของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน เพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ตั้งแต่ปีบัญชี 2541-2546 (เม.ย.-มี.ค. ของปีถัดไป)

ปีบัญชี	ร้อยละ
2541	19.46
2542	22.76
2543	23.01
2544	20.14
2545	20.06
2546	19.22

แสดงจำนวนลูกหนี้และคณะทำงานของทุกอำเภอในจังหวัดพะเยา

จำนวนลูกหนี้และการจัดตั้งคณะเจรจาหนี้ในระบบในทุกอำเภอของจังหวัดพะเยา

จังหวัด	รหัสอำเภอ	อำเภอ	ยอดรวมลูกหนี้	คณะเจรจาหนี้ (จำนวนทีม)
พะเยา			12,349	33
	5601	เมืองพะเยา	1,663	4
	5602	จุน	1,287	3
	5603	เชียงคำ	1,999	5
	5604	เชียงม่วน	650	2
	5605	ดอกคำใต้	2,754	7
	5606	ปง	1,108	3
	5607	แม่ใจ	1,350	4
	5608	กึ่งอำเภอภูซาง	999	3
	5609	กึ่งอำเภอภูพานขาว	539	2

แสดงข้อมูล จปฐ. ด้านรายได้ประชากรจังหวัดพะเยา

รายได้เฉลี่ยจากข้อมูล จปฐ. ของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก

ลำดับที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	รายได้เฉลี่ย/คน/ปี
1	ปง	18,528
2	ดอกคำใต้	19,457
3	เชียงม่วน	20,617
4	จุน	21,748
5	เมืองพะเยา	21,781
6	แม่ใจ	22,506
7	กึ่ง อ.ภูพานยาว	23,289
8	กึ่ง อ.ภูซาง	26,600
9	เชียงคำ	27,043
	เฉลี่ยรายได้ในจังหวัด	22,400